

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

PRO ŠKOLNÍ ROK 2023/2024

1. Úvod

Minimální preventivní program je školní dokument zaměřený na vedení žáků ke zdravému životnímu stylu, k podpoře jejich osobnostního a sociálního rozvoje a vytváření zdravého klima ve škole. Je součástí výchovně – vzdělávacího programu školy, který vychází z RVP, ŠVP a školního řádu a je rovněž přizpůsoben sociálním a kulturním podmínkám školy a jejímu okolí. Program definuje krátkodobé a dlouhodobé cíle v oblasti prevence sociálně – patologických jevů.

Preventivní program je založen na podpoře vlastní aktivity žáků a různorodosti forem preventivní práce se žáky. Program rovněž předpokládá zapojení pedagogů do jeho aktivit, spolupráci s externími pracovníky v oblasti sociální a psychologické a v neposlední řadě počítá se spoluprací zákonných zástupců žáků školy, která je v určitých oblastech programu velmi důležitá.

2. Zdroje pro tvorbu minimálního preventivního programu – MPP

Tvorba MPP vychází z vnitřních a vnějších zdrojů. K vnitřním zdrojům patří charakteristika a specifika školy.

Naše škola nese název Střední škola stavební Třebíč. V letošním školním roce má 577 žáků. Je složena ze žáků maturitních oborů a žáků učebních oborů. Zejména na učebních oborech registrujeme zvýšené procento žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, s výchovnými problémy a ze sociálně slabších rodin. Někteří z nich jsou v evidenci psychologů a OSPODU v Třebíči. Ve škole jsou i jedinci, kteří jsou klienty Probační a mediační služby v Třebíči, kteří se dopustili delikventního chování a bylo jim proto soudem uloženo výchovné nebo i trestní opatření.

Z důvodů porušování školního řádu a prospěchové neúspěšnosti odešlo minulý školní rok předčasně ze školy 41 žáků. Odchody žáků bez dosaženého stupně vzdělání představují vážný společenský a ekonomický problém. Jejich šance uplatnění na trhu práce bez dosaženého stupně vzdělání je minimální a pro většinu z nich se tato skutečnost stane celoživotním problémem.

Ze školy odchází po ukončení studia absolventi maturitních oborů, kteří se ve velké míře hlásí ke studiu na vysokých školách, nebo někteří žáci z maturitních ročníků zůstávají na škole a získávají výuční list ve zvoleném učebním oboru. Dále odchází absolventi nástavbového studia a učni, kteří hledají své uplatnění přímo v praxi. Škola je žákům nápomocna při jejich hledání práce, a to zvláště u firem, kde žáci během studia vykonávají část své odborné praxe.

K rizikovým místům, prostorám ve škole, kde může dojít k výskytu nežádoucího chování u žáků během přestávek, volných hodin, před nebo po vyučování, jsou prostory šaten, WC a prostory školního dvora, zahrady a okolí dílen. Škola však dává žákům dostatek prostoru ke společným aktivitám v rizikových časech - jedná se zejména o tiskové centrum- studovnu, ve

volných v určitou dobu neobsazených učebnách, na školní zahradě, ve školní posilovně, v nově zrekonstruované tělocvičně a dnes velmi pěkně vybavené školní knihovně.

K vnitřním zdrojům dále patří odborná a metodická literatura, webové stránky školy, školní facebook, instagram a nástěnky, oblast dalšího vzdělávání pedagogického sboru a nabídka volnočasových aktivit ve škole.

Pro tvorbu minimálního preventivního programu jsou důležité i vnější zdroje, a to metodické standardy na stránkách MŠMT, právní normy, týkající se oblasti školství, prevence návykových látek, kriminality, a mnohé jiné. Program také vychází z nabídek vzdělávacích programů pro pedagogy a škály volnočasových aktivit v našem regionu.

3. Cíle minimálního preventivního programu školy

- vést žáky ke zdravému životnímu stylu
- upevnit třídní kolektivy a vzájemné vztahy mezi žáky, učiteli a mistry OV - vytvářet zdravé pracovní klima ve škole
- minimalizovat předčasné odchody žáků
- rozvíjet u žáků jejich profesní růst
- vytvořit podmínky pro efektivní řešení problémů žáků
- docílit lepší spolupráce s rodiči, cíleně zapojit rodiče do řešení problémů
- posílit oblast prevence cíleným vzděláváním pedagogických pracovníků a spoluprací s odbornými partnery z oblasti prevence
- motivovat žáky k aktivnímu využití volného času

Cíle MPP vychází ze současného stavu ve škole:

1. Problémovou oblastí je chování žáků, které lze v některých případech označit za problémové, a které spočívá v nerespektování režimu výchovně vzdělávacího procesu, porušování školního řádu (pozdní příchody, ničení majetku školy, hrubé a vulgární vyjadřování, agrese vůči spolužákům, nerespektování a vulgarity ve vztahu k vyučujícím apod.)

Jak řešit?

Pravidla chování žáků jsou stanovena a jasně dána školním řádem. Každý třídní učitel má za úkol podrobně i s příklady seznámit žáky s jeho obsahem, při porušování i opakovaně!!!

2. Velkým úskalím některých žáků, převážně však žáků učebních oborů, je samotná docházka do školy.

Škola bude důsledně trvat na dodržování pravidel docházky do školy. Pravidla jsou pevně dána školním řádem – způsobem omlouvání a jak postupovat v případě vzniku daného problému.

3. Problémem mnohých žáků je jejich užívání NL – tabákové výrobky, alkohol, drogy. Někteří jsou i závislí na počítačích a nesmíme zapomínat i závislost – gamblerství. Je třeba se tedy intenzivněji zaměřit na prevenci závislosti nejen na návykových látkách, ale i ostatních.

Ve školním řádu je jasně formulován zákaz užívání NL ve škole a na akcích pořádaných školou s předvídatelností postupu řešení školou v případech porušení tohoto zákazu. Při porušení tohoto zákazu škola postupuje dle krizového plánu. Hypotéza – dispozice – sankce. Je třeba seznámit podrobně všechny žáky i jejich rodiče, zejména s ohledem na zajištění bezpečného prostředí pro většinu bezproblémových žáků školy.

4. Jednou z oblastí prevence je i využívání volného času žáků, tedy jejich zapojení se do volnočasových aktivit. Aby žákům byly nabídnuty aktivity z různých oblastí, je potřeba systematictěji zmapovat v jednotlivých třídách, jaký zájem mají žáci o aktivní využívání volného času a v jaké oblasti, zda kulturní, sportovní, odborné, rukodělné či jiné.

V rámci školy umožnit žákům realizovat jejich zájmy – sport, kultura, rukodělné práce, odborný růst.

5. Klíčovým aspektem je umístění absolventů školy na trhu práce – jedná se zejména o žáky učebních oborů a nástavbového studia a dále přijetí žáků studijních oborů na vysoké školy. Proto je nutné u všech žáků podporovat zájem o jejich profesní růst, což by mělo vést k jejich uplatnění na trhu práce.

Maximální snaha o informovanost žáků s výsledky dobré praxe a umístění na vysokých školách, na příkladech bývalých žáků školy, dnes profesně ukotvených v partnerských subjektech.

6. Velmi důležitá se jeví spolupráce rodičů a jejich informovanost nejen o studijních výsledcích svých dětí, ale aby též rodiče byli informováni i o dalších školních i mimoškolních akcích, které zastřešuje škola.

Věnovat maximální pozornost spolupráci s rodiči, zejména v prvních ročnících, kdy je třeba nastavit pravidla spolupráce rodiny a školy a rodiče podrobně seznámit se školním řádem a informovat je i se sankcemi, které v případě porušení řádu ze strany žáka, budou vyvozeny. V případě výchovných problémů nezletilého žáka zapojovat do řešení i rodiče – zodpovědnost rodičů, případně informovat OSPOD (aby i toto rodiče věděli, že tato situace může nastat).

4. MPP na naší škole se snažíme realizovat v následujících oblastech

Pro realizaci programu v oblasti sociálně-patologických jevů bude uplatňována škála prostředků, kterými lze na žáky v rámci výuky i mimo výuku působit. Jedná se o vhodně zvolené tematická zaměření z různých oblastí, aktivní zapojení žáků i učitelů do realizovaných projektů, soutěží a volnočasových aktivit. V minulých letech probíhal na naší škole projekt “Zdravé klima školy“, v rámci kterého jsme se snažili nad rámec pracovat se žáky s problémy a předcházet tak především předčasným odchodům žáků ze školy, a to nejen z důvodu vysokých absencí, ale i důvodů prospěchových a dalších závažných problémů patřících do oblasti prevence. I v letošním roce v této práci chceme nadále pokračovat.

1. Práce učitelů a mistrů OV ve výuce a práce třídních učitelů

Během školního roku je potřeba sledovat problémy mladé generace a konfrontovat je s názory žáků školy. Žákům poskytovat dostatečně velký prostor k prezentaci vlastních názorů, představ a postojů. Na aktuální problémy reagovat v hodinách třídnických, občanské výuky, v určitých případech je nutné reagovat bezprostředně ihned v rámci výuky. Velmi důležité a nutné je včas diagnostikovat a řešit projevy šikany, kde je potřebná kvalitní spolupráce všech

učitelů a mistrů odborného výcviku. Vzniklé problémy vyžadují komplexní řešení individuálního problému.

Prvním důležitým krokem pro dobrou práci je, poznat se dobře v kolektivu, a to nejen ve školních lavicích, ale i mimo ně. V letošním roce žáci studijních oborů absolvují třídní adaptační kurz, který se bude konat v rekreačním středisku Dobrá Voda u Třebíče. Třídy žáků učňovských oborů budou mít jednodenní seznamovací dny, které se budou konat ve škole. Tyto dny mají ulehčit žákům přechod ze základní školy na střední, zapojení se rychleji a snadněji do nově vznikajícího kolektivu a života školy, přispět ke stmelení třídního kolektivu a k vytvoření a rozvoji dobré vzájemné komunikace mezi žáky a učiteli. Třídní učitel se seznámí s nově vznikajícím třídním kolektivem i v jiných situacích, než přímo ve školním prostředí.

2. Osvětový materiál

Ve škole jsou nástěnky s potřebnými tematickými informacemi z různých oblastí prevence. Jedná se o informace z oblastí všeobecného i odborného vzdělávání, oblasti výchovného poradenství, prevence - problémů mladých lidí – alkohol, drogy, gamblerství, kouření, dále nástěnky vypovídající o školních akcích a volnočasových aktivitách, kde žáci budou průběžně informováni o připravovaných akcích, jejich průběhu a vyhodnocení.

Kromě nástěnek budou žáci i veřejnost informováni o připravovaných, probíhajících a uskutečněných aktivitách na webových stránkách školy, popřípadě dalších medializačních prostředcích.

3. Schránka důvěry

Ve škole je umístěna schránka důvěry pro žáky, a to na viditelném a volně přístupném místě. Žáci budou na její možnost využití informováni pomocí již zmíněného osvětového materiálu a v hodinách občanské nauky. Schránka bude vybírána 1x týdně metodikem prevence. Na případné vhozené dotazy bude reagováno co v nejbližším možném čase.

4. Spolupráce s organizacemi a pracovníky poskytujícími primární prevenci

V letošním školním roce budeme v rámci minimálního preventivního programu spolupracovat s následujícími subjekty a organizacemi:

- OSPODEM Třebíč
- Pedagogicko-psychologickou poradnou v Třebíči
- Probační a mediační službou v Třebíči - PaedDr. et. Mgr. Jaroslavou Auerovou
- Sdružením Nebojte se policie, o.s. Jihlava – Mgr. Bc. Antonínem Křoustkem
- Policií ČR a Městskou policií Třebíč
- Úřadem práce Třebíč
- Oblastní charitou Třebíč - K-centrem
- Dalšími partnery školy - stavební firmy
- Zdravotnická záchranná služba Kraje Vysočina
- Psychocentrum – manželská a rodinná poradna Kraje Vysočina
- Vzdělávací společnost e-duha - RNDr. Bc. Ludvík Hanák

- Dekra CZ a.s. – Nehodou to začíná

Ve spolupráci s uvedenými organizacemi budou uskutečňovány během školního roku akce - pro žáky všech studijních a učňovských oborů – adaptační kurzy, besedy, přednášky, zážitkové a vzdělávací programy, volnočasové aktivity

5. Další formy spolupráce

- **Spolupráce pedagogů**

Spolupráce pedagogů probíhá formou společných porad 1x měsíčně. Výchovné problémy zjištěné třídním učitelem jsou řešeny ve spolupráci s rodiči žáka, výchovným poradcem a metodikem prevence. V případě nutnosti svolává výchovný poradce, popř. školní metodik prevence výchovnou komisi. Výchovná komise je tvořena ředitelem školy, třídním učitelem, výchovným poradcem, školním metodikem prevence, mistrem OV a popř. pracovníky OSPODU. Vždy je třeba reagovat na vzniklý problém - ústně nebo e-mailem.

- **Spolupráce s rodiči**

Rodiče jsou informováni o výsledcích vzdělání a chování žáků 2x ročně na třídních schůzkách. Informování jsou však průběžně během celého školního roku na webových stránkách školy a pomocí systému EDUPAGE kde mohou získávat informace o studijních výsledcích a absencích svého dítěte. V případě vzniklého problému jsou rodiče informováni ústně i písemně a podle závažnosti se svolává výchovná komise.

Veškeré informace, akce školy, školní a klasifikační řád, suplování, rozvrhy a další veškeré informace jsou vyvěšeny též na webových stránkách školy a v systému EDUPAGE.

Dále mohou rodiče i žáci získat více informací o dění školy na facebookovém a instagramovém profilu školy, který je stále aktualizován školním metodikem prevence a paní učitelkou Mgr. Janou Kopečkovou, Mgr. Soňou Havlíčkovou a Mgr. Soňou Doležalovou

Spolupráce s dalšími odborníky, organizacemi a institucemi bude probíhat dle aktuálních potřeb žáků a školy.

6. Volnočasové aktivity

Jedním z klíčových bodů prevence, je smysluplné využívání volného času žáky. Žáci budou mít možnost zapojit se během školního roku do různých aktivit. Cílem je, aby žáci trávili svůj volný čas aktivně. Žákům budou nabídnuty v letošním roce volnočasové aktivity v oblasti sportovní, kulturní, vzdělávací a rukodělné.

Hlavním úkolem během školního roku bude, začlenit žáky s problémy mezi skupiny žáků bez vážnějších problémů, kteří již jsou v aktivitách zapojeni. Aktivity a kontakt s vrstevníky, kteří mohou být v některých ohledech příkladem, povede k tomu, že i dříve problémoví jedinci v rámci těchto aktivit dosáhnou dílčích úspěchů, které je budou motivovat ke změně vztahu ke škole a upraví jejich sociální kontakty.

Žáci při všech nabízených volnočasových aktivitách budou vedeni k tomu, jak kvalitněji využívat volný čas a budou se podílet na vytváření zdravého klima prostředí školy.

V oblasti sportovní budou mít žáci možnost účastnit se sportovních aktivit, které vyjdou z monitoringu ve třídách a dále potom sportovních akcí - reprezentace školy. Půjde již o osvědčené aktivity – florbal, sálovku, st. tenis, basketbal 3x3 atd. Veškeré aktivity se budou odvíjet také od epidemiologické situace v ČR.

Kulturní činnosti budou též různorodé. Půjde o nabídku možnosti návštěvy divadel, pod vedením učitelů českého jazyka. Během celého školního roku mohou žáci aktivně tvořit v oblasti výtvarných a rukodělných aktivit a fotografie a jejich práce budou vystaveny v prostorách školy. Během podzimu se studenti mohou zapojit i do dobročinné akce 450 ml. Naděje. Před vánočními svátky proběhne ve škole, tak jak je již dobrým zvykem každý rok, dobročinná sbírka pro Denní rehabilitační stacionář Třebíč.

Pro naši školu je velmi důležitá profesní oblast, ve které se snažíme u žáků podporovat jejich profesní růst. Jde o to, aby měli žáci dobré znalosti a celkový všeobecný rozhled. Ve škole běží několik projektů a grantů, do kterých jsou a budou v průběhu roku zapojováni žáci. Po celý školní rok se budou jak studenti, tak žáci učňovských oborů účastnit oborově zaměřených soutěží. Během školního roku budou organizovány učitelé pro jednotlivé ročníky a obory, které se na škole vyučují, vhodné, tematicky zaměřené exkurze, jejichž úkolem má být motivace žáků pro jejich profesní růst a získání nových poznatků.

5. Evaluace

Předmětem vyhodnocení budou samotné jednotlivé oblasti stanové programem, výsledky procesu změn, dopad na cílenou skupinu účastníků programu a konečný efekt v porovnání se stanovenými cíli.

Hodnocení bude probíhat průběžně a trvale pomocí prostředků, které umožňují zpětnou vazbu – dotazníky a inventáře (objektivní indikátory hodnocení), rozhovory se žáky a pedagogy a v neposlední řadě i s rodiči, schránka důvěry (subjektivní indikátory hodnocení). Hodnocení se bude týkat podstaty jednotlivých aktivit, pro které jsou nutná mít hodnotící kritéria - počet účastníků, finanční náklady, množství a pestrost programů pro cílenou oblast prevence, počet společně strávených dnů - soutěže a vzdělávací projekty, míra zájmu o nabízené aktivity, a to nejen ze strany žáků, ale i pedagogů a možnosti realizace preventivních programů. Půjde tedy o sběr dat uvedenými formami a v časově krátké době získání názorů účastníků o přínosu dané aktivity pro ně samotné.

Úkoly průběžného hodnocení jsou:

- Hodnocení účinnosti dané aktivity, zda konkrétní program funguje, zhodnocení vlivu na cílovou skupinu.
- Získání poznatků, které vedou ke včasnému odhalování rizik, co vede ke komplikaci jeho realizace.
- Ověření předpokládaných cílů.
- Uplatňování správných způsobů forem vedoucích k naplňování daných cílů.
- Zjištění poznatků, které vedou ke zdárné realizaci preventivního programu, nebo naopak takových, kterých se příště vyvarovat.
- Monitorace rodinných a výchovných vlivů, jež mohou negativně ohrozit školní prospěch a chování směrem k pedagogům.
- Nalezení vhodných prostředků motivujících studenty k prohloubení kladného vztahu ke škole a s aktivitami s ní souvisejícími.
- Vyhodnocení postojů, názorů a zpětné vazby studentů, odvíjející se od dosavadních snah pedagogů a členů školního poradenského pracoviště (ŠPP).

Závěrečná evaluace musí vycházet ze stanovených cílů daných preventivním programem, zda těchto cílů bylo dosaženo, jestli byly vhodné a realizovatelné jednotlivé formy a programy,

nebo pro příští školní rok volit programy, přístupy a postupy jiné. Evaluace tedy zahrnuje jak subjektivní hodnocení pedagogů a pracovníků ŠPP, tak objektivní vyhodnocení standardizovaných dotazníků a inventářů administrovaných psychologem (analýza získaných dat bývá provedena v nekomerčním statistickém programu R).

7. Přílohy k MPP

Zákony, vyhlášky a metodické pokyny

- **Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)**
- **Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů**
- **Zákon č. 359/1999Sb., o sociální právní ochraně dětí**
- **Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích**
- **Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách**
- **Zákon č. 140/19612009 Sb., Trestní zákon**
- **Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými toxikomanii**
- **Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních**
- **Metodický pokyn MŠMT k primární prevenci sociálně-patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.: 20 006/2007-51**
- **Metodický pokyn MŠMT č.j. 28 275/2000–22 k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení**
- **Metodický pokyn MŠMT č.j. 10 194/2002-14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví**
- **Metodický pokyn MŠMT č.j. 14 423/99-22 k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance**